

Grundläggande granskning Gr 9/2021

Granskning av redovisad måluppfyllelse i årsredovisning 2021

Foto: Jonas Westling

April 2022
Malin Hedlund och Ingrid Lindberg
Revisionskontoret
Diarienummer: REV 16-2021

Innehåll

1. Sammanfattande analys	3
Bedömning av ekonomiskt resultat	3
Bedömning av resultat för verksamhetsmål	3
Bedömning av mål för god ekonomisk hushållning	3
Rekommendationer till regionstyrelsen	3
2. Bakgrund	4
Iakttagelser i 2020 års granskning	4
Syfte och revisionsfrågor	5
Revisionskriterier	5
Granskningens genomförande	5
3. Regionstyrelsens årsredovisning	6
Bedömning av det ekonomiska resultatet	6
Bedömning av resultaten för verksamhetsmål	8
Bedömning av mål för god ekonomisk hushållning	10
4. Åtgärder med anledning av rekommendationer år 2020	12
5. Sammanfattande bedömningar	13
Svar på revisionsfrågor	13
Rekommendationer till regionstyrelsen	13

1. Sammanfattande analys

Bedömning av ekonomiskt resultat

Tack vare statsbidrag för pandemin och en betydande värdeökning av regionens placerade medel blev resultatet för år 2021 ett överskott med 1 398 miljoner kronor. Överskottet stärker den långsiktiga ekonomiska ställningen och bidrar till att finansiera långsiktiga investeringar och betala av pensionskulden.

Pandemin, tillfälliga bidrag, börsens uppgång och en engångskostnad för pensioner påverkade regionens ekonomi på många sätt och det är svårt att göra jämförelser med tidigare år. Vi instämmer med regionstyrelsen om att det troligen kvarstår ett underliggande strukturellt underskott. Det är inte rimligt att anta att statsbidragen under kommande år kommer att vara på samma höga nivå som år 2021. Det kommer att krävas stora insatser för att regionen ska kunna möta behoven av vård, investeringar och samtidigt klara en ekonomi i balans.

Bedömning av resultat för verksamhetsmål

Pandemin påverkade resultaten för verksamhetsmålen. Regionstyrelsen bedömde att fyra av fullmäktiges 12 verksamhetsmål var helt uppfyllda. Vi anser att resultaten var svaga. Styrelsens uppföljning hade också flera brister.

Bedömning av mål för god ekonomisk hushållning

Vi instämmer med styrelsen om att tre av fullmäktiges finansiella mål uppfylldes och att ett av de finansiella målen delvis var uppfyllt. Det är dock viktigt att komma ihåg att regionens resultat påverkades positivt av börsens uppgång och statliga bidrag.

Regionstyrelsen bedömer att regionen i allt väsentligt har uppnått god ekonomisk hushållning. I årsredovisningen uppger styrelsen att bedömningen utgår från de finansiella målen och resultaten för verksamhetsmålen. Vi instämmer inte i styrelsens bedömning om att god ekonomisk hushållning i allt väsentligt har uppnåtts. Vi anser att resultaten för verksamhetsmålen är för svaga.

Rekommendationer till regionstyrelsen

- Utveckla analyserna av genomförda åtgärder för ekonomi i balans.
- Säkerställ att regionstyrelsens underlag har tillräcklig kvalitet för att bedöma måluppfyllelsen för fullmäktiges verksamhetsmål.

Rekommendationerna kommer att följas upp i nästa års granskning.

2. Bakgrund

Regionstyrelsen har i ansvar att leda och samordna regionens angelägenheter utifrån fullmäktiges regionplan. Med hjälp av årsredovisningen ska styrelsen återrapportera resultatet till fullmäktige. I årsredovisningen ska styrelsen redovisa hur styrelser och nämnder uppfyller fullmäktiges mål och redogöra för utfall, finansiering och ställning vid årets slut.

Revisorerna ska enligt kommunallagen bedöma om resultaten i årsredovisningen är förenliga med fullmäktiges mål och om räkenskaperna är rättvisande.

Iakttagelser i 2020 års granskning

Regionen redovisade ett överskott med 98 miljoner kronor för år 2020. Överskottet berodde på riktade bidrag från staten för coronapandemin. Utan de extra bidragen skulle regionen haft ett underskott. Revisorerna bedömde att det ekonomiska läget var allvarligt. Även resultaten för verksamhetsmålen var svaga. Endast tre av fullmäktiges tolv mål var helt uppfyllda för år 2020. Det fanns dessutom brister i uppföljningen av målen.

Liksom tidigare år saknade årsredovisningen en samlad bedömning av resultaten för målen som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna bedömde mot bakgrund av de svaga resultaten för verksamhetsmålen att de redovisade resultaten inte var förenliga med fullmäktiges mål.

Rekommendationer i 2020 års granskning

Revisorerna lämnade följande rekommendationer till styrelsen:

- Utveckla analysen i årsredovisningen om varför verksamheterna år efter år har underskott trots beslut om olika åtgärder. Av analysen bör det framgå vilka åtgärder som krävs för att verksamheterna ska klara sina budgetar.
- Gör i årsredovisningen en utvärdering av om målen som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning har uppnåtts.
- Säkerställ att regionstyrelsens underlag har tillräcklig kvalitet för att bedöma måluppfyllelsen för fullmäktiges verksamhetsmål. Styrelsen bör verka för att alla nämnder har mätbara mål och följer upp målen.

Regionstyrelsens yttrande över 2020 års granskning

I sitt yttrande den 5 oktober 2021 instämde regionstyrelsen i huvudsak med revisorernas iakttagelser. Av yttrandet framgick åtgärder som styrelsen avsåg vidta:

- Under hösten 2021 skulle ett nytt digitalt stöd för planering och uppföljning införas. Styrelsen förväntade sig att stödet skulle bidra till att utveckla analyserna av verksamheternas resultat. Stödet skulle också innebära en tydligare röd tråd från politiska mål till verksamheten, ökad transparens och högre kvalitet på uppföljningen.
- I arbetet med regionplanen för år 2023 skulle ekonomistaben se över de finansiella målen för att bättre anpassa målen till krav och behov för att kunna bedöma god ekonomisk hushållning. Ett viktigt inslag i arbetet var att ta fram en policy för god ekonomisk hushållning.

- Nämndernas verksamhetsplaner för år 2022 hade tagits fram utifrån en ny modell och med ett nytt angreppssätt. Styrelsen menade att detta skulle skapa möjligheter att föreslå verksamhetsmål med en mer ändamålsenlig uppföljning.

Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte är att ge underlag till revisorerna för deras samlade bedömning av om resultaten i årsredovisningen är förenliga med fullmäktiges mål.

Granskningen har besvarat följande revisionsfrågor:

- Har styrelser och nämnder uppnått fullmäktiges mål?
- Är regionstyrelsens redovisade resultat förenliga med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning?
- Har regionstyrelsen i årsredovisningen bedömt resultatet för styrelserna och nämnderna i förhållande till fullmäktiges mål?
- Går regionstyrelsens bedömningar av måluppfyllelsen att verifiera utifrån redovisningen i årsredovisningen?
- Har regionstyrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av revisorernas rekommendationer för år 2020?

PwC har på uppdrag av revisorerna granskat om räkenskaperna är rättvisande och om årsbokslutet är upprättat i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning samt god revisionsred. Resultatet av PwC:s granskning redovisas i separata rapporter (Gr 10 och 11/2021).

Revisionskriterier

De bedömningsgrunder som utgör underlag för granskningens slutsatser är:

- Kommunallagen (2017:725) 11 kap. 19 och 20 §§ samt 12 kap. 2 §
- Lag om kommunal bokföring och redovisning (2018:597) 4 kap. 1 § samt 11 kap. 1 och 8 §§
- Rådet för kommunal redovisnings rekommendation *R15, Verksamhetsberättelse*
- Fullmäktiges anvisningar

Granskningens genomförande

Granskningen är genomförd utifrån en dokumentationsstudie av regionstyrelsens årsredovisning till fullmäktige. Under granskningen har vi stämt av med berörda tjänstepersoner i ekonomistaben. Regiondirektör, ekonomidirektör och andra berörda tjänstepersoner har fått möjlighet att kvalitetssäkra rapporten. Rapporten har också kvalitetssäkrats av revisionsdirektören. Arbetet med granskningen är i huvudsak genomfört av Malin Hedlund och Ingrid Lindberg på revisionskontoret.

3. Regionstyrelsens årsredovisning

Bedömning av det ekonomiska resultatet

Resultatet påverkades av börsens uppgång och statsbidrag för pandemin

För år 2021 budgeterade fullmäktige ett överskott med 158 miljoner kronor. Resultatet blev ett överskott med 1 398 miljoner kronor. Den främsta orsaken till överskottet var värdeökningen av regionens placerade medel. Värdeökningen uppgick till 950 miljoner kronor. Regionens intäkter från skatter och generella statsbidrag ökade med 473 miljoner kronor jämfört med år 2020. En engångskostnad på grund av en ändrad beräkning av pensionsavsättningarna påverkade resultatet negativt med -326 miljoner kronor.

Regionens styrelser och nämnder redovisade tillsammans ett överskott mot budget med 3 miljoner kronor. Verksamhetens nettokostnadsutveckling var 4 procent jämfört med samma period år 2020. Nämndernas resultat påverkades positivt av att regionen hade fått extra statliga pengar med anledning av pandemin på totalt cirka 911 miljoner kronor. År 2020 redovisade styrelserna och nämnderna ett överskott med 67 miljoner kronor.

Av årsredovisningen framgår att både kostnader och intäkter påverkades av pandemin. Intäkterna ökade tack vare riktade statsbidrag kopplade till pandemin. Däremot var vårdintäkterna lägre än innan pandemin, även om en viss återhämtning kunde ses under år 2021. Personalkostnader, läkemedelskostnader och kostnader för medicinskt material ökade som en konsekvens av pandemin. Kostnader för vård utanför länet minskade på grund av att färre patienter hade behandlats på andra sjukhus.

Personalkostnaderna var 684 miljoner kronor högre än år 2020. Engångskostnaden för förändringen av pensionsskulden försvårar dock jämförelser med tidigare år. Bortsett från engångskostnaden för pensioner ökade personalkostnaderna med 3,2 procent. Antalet anställda omräknat i heltider ökade med 132. Styrelsen uppgav att en stor del av ökningen berodde på extra resurser för vaccineringen mot covid-19 och för att ta hand om uppskjuten vård.

Resultatet av regionens placeringar i värdepapper, räntekostnader och ränteintäkter var positivt med 907 miljoner kronor, vilket var 1 200 miljoner kronor bättre än år 2020.

Resultaträkning Miljoner kronor	Utfall 2021	Utfall 2020	Kostnads- utveckling	Budget- avvikelse	Budget 2021
Verksamhetens nettokostnader	-8 903	-8 531	4 %	3	-8 906
Skatteintäkter	6 998	6 605	6 %	248	6 750
Generella statsbidrag	2 396	2 317	3 %	59	2 337
Verksamhetens resultat	491	391	2,9 %	310	181
Finansiella intäkter	1 003	207		883	120
Finansiella kostnader	-97	-500		46	-143
Finansnetto	907	-293		930	-23
Totalt Region Västerbotten	1 398	98		1 240	158

Källa: Årsredovisning 2021

I tabellen sammanfattar vi styrelsens redogörelse för nämndernas ekonomi.

Nämnd	Budget- avvikelse	Styrelsens sammanfattning
Regionstyrelsen	-165 mkr	<ul style="list-style-type: none"> – Riktade statsbidrag på grund av pandemin påverkade budgetavvikelsen positivt med 155 miljoner kronor. – Förändrad beräkning av pensionsskulden gav en negativ engångseffekt på resultatet på 326 miljoner kronor. – Beställare primärvård och tandvård redovisade ett överskott på 38 miljoner kronor. Färre besök hade minskat utbetalningarna av rörliga ersättningar. – Område digitalisering och service redovisade ett överskott på 42 miljoner kronor.
Hälso- och sjukvårdsnämnden	139 mkr	<ul style="list-style-type: none"> – Intäkterna hade ett överskott på 341 miljoner kronor. Intäkterna var 17,2 procent högre än år 2020. Bidrag från staten avseende merkostnader för pandemin vägde upp underskott på totalt 115 miljoner kronor för vårdintäkter, patientintäkter och tandvårdsintäkter. – På kostnadssidan fanns den största avvikelsen inom personalkostnader. Underskottet mot budget uppgick till 171 miljoner.
Regionala utvecklingsnämnden	26 mkr	<ul style="list-style-type: none"> – Kollektivtrafiken hade ett överskott på 24,6 miljoner kronor. En del av överskottet avsåg år 2020.
Övriga nämnder	3 mkr	<ul style="list-style-type: none"> – Folkhögskolestyrelsen +1,3 miljoner kronor – Patientnämnden +1 miljon kronor – Revisionen + 0,5 miljoner kronor

Källa: Årsredovisning 2021

Balanskravsresultatet var positivt

Balanskravsresultatet är rensat från orealiserade värdeförändringar. Balanskravsresultatet för år 2021 uppgick till 476 miljoner kronor. Negativa balanskravsresultat ska återställas inom tre år. Regionen har inga negativa resultat att återställa.

Styrelsen redovisade att åtgärderna i omställningsplanen hade hög effekt

Inför år 2021 identifierade regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden behov av åtgärder för en omställning till en hållbar ekonomi på 175 miljoner kronor. Enligt årsredovisningen gav åtgärderna en effekt på 153 miljoner kronor. Det motsvarade 73 procent av de planerade åtgärderna. Styrelsen redovisade en effekt på 34 miljoner kronor av 12 miljoner kronor i planen. Hälso- och sjukvårdsnämnden redovisade en effekt på 119 miljoner kronor av 163 miljoner kronor i planen.

Analyserna var översiktliga och det var svårt att förstå vilka åtgärder styrelsen och nämnden vidtagit för att minska kostnaderna. Av årsredovisningen framgick att nämnden haft en utmaning att genomföra omställningsplanen under pandemin. Styrelsen konstaterade att det var svårt att avgöra om kostnadsminskningarna var en effekt av pandemin eller om det var en effekt av åtgärderna i omställningsplanen.

Det strukturella underskottet fanns kvar

I årsredovisningen konstaterade regionstyrelsen att verksamheternas ekonomi inte hade blivit bättre på lång sikt. Regionstyrelsen bedömde att det strukturella underskottet kunde uppgå till 200 miljoner kronor om tillfälliga bidrag rensades bort.

Styrelsen uppgav att osäkerheten om pandemins effekter var stor. Pandemin hade bland annat medfört att vård hade behövt skjutas upp. Styrelsen uppgav att arbetet med den uppskjutna vården skulle prioriteras år 2022.

Styrelsen uppgav att flera arbeten pågick för att hantera olika utmaningar. Styrelsen menade att en ny styrmodell, nya digitala verktyg och nya arbetssätt för att ställa om till god och nära vård krävdes för att uppnå en ekonomi i balans.

Vår kommentar

Pandemin påverkade regionens ekonomi på många sätt och det är svårt att göra jämförelser med tidigare år. Ett överskott från regionens placeringar påverkade resultatet kraftigt. Regionen fick dessutom omkring 911 miljoner kronor i extra pengar från staten i pandemiersättning. Även en engångskostnad för pensionsavsättningar gör att resultatet är svårt att jämföra med tidigare år.

Det är positivt att regionen redovisade ett överskott för år 2021 med 1,4 miljarder kronor. Ett överskott stärker den långsiktiga ekonomiska ställningen och bidrar till att finansiera långsiktiga investeringar och betala av kommande pensionsskulder. Det är inte rimligt att anta att statsbidragen under kommande år kommer att vara på samma höga nivå som år 2021. Det kommer att krävas stora insatser för att regionen ska kunna möta behoven av vård, investeringar och samtidigt klara en ekonomi i balans.

Bedömning av resultaten för verksamhetsmål

Pandemin påverkade resultaten för verksamhetsmålen

Regionstyrelsen konstaterade i årsredovisningen att resultaten för verksamhetsmålen hade påverkats av pandemin. Pandemin hade bland annat inneburit omprioriteringar i verksamheterna eller att aktiviteter inte hade kunnat genomföras enligt plan. Utifrån omständigheterna som pandemin inneburit, bedömde styrelsen att måluppfyllelsen för fullmäktiges verksamhetsmål var god. Styrelsen bedömde att fyra mål var uppfyllda och sju mål var delvis uppfyllda. Styrelsen bedömde att ett mål inte var uppfyllt. Av årsredovisningen framgick översiktligt vilka åtgärder och aktiviteter som styrelser och nämnder vidtagit för att nå fullmäktiges mål.

I tabellen redovisar vi styrelsens bedömning av fullmäktiges mål.

Fullmäktiges mål	Styrelsens bedömning
Västerbotten har världens bästa och mest jämlika hälsa	● Målet uppfylls inte
Västerbotten är det barnvänligaste länet	● Målet uppfylls delvis
Västerbotten har trygga invånare med inflytande och delaktighet och ett rikt samt aktivt kultur- och föreningsliv	● Målet uppfylls
Västerbotten är en ledande miljöregion	● Målet uppfylls
Vi har en nära, tillgänglig och personcentrerad vård i hela länet	● Målet uppfylls delvis
Vi levererar jämlik och jämställd hälso- och sjukvård av hög kvalitet	● Målet uppfylls delvis

Fullmäktiges mål	Styrelsens bedömning
Vi är en attraktiv arbetsgivare med personal som trivs och utvecklas hos oss	● Målet uppfylls delvis
Vi har en långsiktig hållbar ekonomi	● Målet uppfylls delvis
Vi är en inkluderande, attraktiv och innovativ samverkanspartner	● Målet uppfylls
Vi är ledande inom forskning, innovation och digitalisering	● Målet uppfylls
Västerbotten är en attraktiv och jämställd region att leva och verka i samt flytta till	● Målet uppfylls delvis
Västerbotten har ett klimat för ökad tillväxt av jobb och företag	● Målet uppfylls delvis

Källa: Årsredovisning 2021

För att utvärdera resultatet för fullmäktiges mål utgick regionstyrelsen från styrelsernas och nämndernas uppföljningar i deras årsrapporter. Enligt årsredovisningen bestod regionstyrelsens bedömning av en viktad sammanvägning av styrelsernas och nämndernas resultat. Styrelsen redogjorde inte för vilka viktningar som styrelsen hade använt sig av. I en bilaga till årsredovisningen redovisade styrelsen resultatet för de indikatorer som låg till grund för styrelsernas och nämndernas bedömningar.

Det fanns brister i styrelsernas och nämndernas uppföljning

Revisorernas grundläggande granskningar år 2021 visar på brister i styrelsernas och nämndernas uppföljning av fullmäktiges verksamhetsmål. Några av de identifierade bristerna var:

- Regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden hade bedömt resultaten för några mål utan att genomföra mätningar.
- Det framgår inte av regionstyrelsens, hälso- och sjukvårdsnämndens och regionala utvecklingsnämndens årsrapporter hur de hade gjort bedömningar av resultaten för vissa mål. I något fall bedömde styrelsen exempelvis ett mål som uppfyllt, trots att indikatorerna endast var delvis eller inte alls uppfyllda.
- Hälso- och sjukvårdsnämnden gjorde tre olika bedömningar av sin måluppfyllelse.

Styrelsernas och nämndernas resultat varierade

Regionstyrelsens uppföljning av målen var inriktad på styrelsernas och nämndernas sammanvägda resultat. Styrelsen gjorde inte några egna bedömningar om styrelsernas och nämndernas resultat var tillräckliga. Av årsredovisningen framgick inte heller resultatet för den gemensamma måltidsnämnden med Skellefteå kommun.

I tabellen nedan har vi gjort en sammanställning av styrelsernas och nämndernas bedömningar av sina resultat.

Styrelse och nämnd	Styrelsens/nämndens bedömning av målen		
	Uppfyllda	Delvis uppfyllda	Inte uppfyllda
Regionstyrelsen	5	5	1
Hälso- och sjukvårdsnämnden	5	3	2
Regionala utvecklingsnämnden	2	7	-
Folkhögskolestyrelsen	7	2	-
Patientnämnden	4	2	-

Källa: Årsredovisning 2021

Vår kommentar

Regionstyrelsen konstaterade att pandemin hade påverkat resultatet för verksamhetsmålen negativt. Utifrån omständigheterna bedömde styrelsen att måluppfyllelsen var god.

Vi har förståelse för att pandemin påverkade resultaten för fullmäktiges verksamhetsmål. Vi instämmer dock inte i regionstyrelsens bedömning att måluppfyllelsen var god. Styrelsen bedömde att endast fyra av tolv verksamhetsmål var helt uppfyllda. Av vår granskning framgår också att det fanns brister i underlagen till årsredovisningen och i redovisningen av resultaten för verksamhetsmålen.

Bedömning av mål för god ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning handlar om att styra ekonomi och verksamhet på kort och lång sikt. Begreppet har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsmässigt perspektiv.

Fullmäktige har beslutat om fyra finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Fullmäktige har inte angett vilka av verksamhetsmålen som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. I granskning nr 2/2021 rekommenderade revisorerna regionstyrelsen att bereda riktlinjer för god ekonomisk hushållning för beslut av fullmäktige. Regionstyrelsen svarade i februari 2022 att styrelsen höll med om att riktlinjer behövdes.

I årsredovisningen bedömde styrelsen att tre av de finansiella målen uppfylldes och att ett av de finansiella målen delvis var uppfyllt. Styrelsen bedömde att regionen i allt väsentligt hade en god ekonomisk hushållning. Enligt styrelsen utgick bedömningen om god ekonomisk hushållning från resultaten av de verksamhetsmässiga och finansiella mål som fullmäktige hade beslutat om.

I tabellen nedan redogör vi för styrelsens bedömningar av resultaten för de finansiella målen.

Finansiellt mål 2021	Utfall	Styrelsens bedömning
<p>Regionen ska redovisa ett överskott för verksamhetens resultat för åren 2020–2023 som motsvarar minst 3 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.</p> <p>År 2021 ska styrelser och nämnder redovisa ett resultat i balans vilket innebär ett utfall som minst motsvarar budgeterat resultat.</p>	<p>Verksamhetens resultat har för år 2021 ett överskott med 5,2 procent. Åren 2020–2021 sammantaget uppgår överskottet till 4,8 procent. För åren 2022–2023 budgeteras ett överskott på 2,1 respektive 2,7 procent. År 2021 redovisar styrelser och nämnder tillsammans en positiv avvikelse mot budget på 3 miljoner kronor. Regionstyrelsen har ett underskott medan övriga nämnder har överskott.</p>	<p>● Målet uppfylls delvis</p>
<p>Regionens totala pensionsåtgående ska vid utgången av 2021 vara finansierat till minst 50 procent.</p>	<p>53 procent</p>	<p>● Målet uppfylls</p>
<p>År 2021 ska självfinansieringsgraden av investeringar uppgå till minst 100 procent.</p>	<p>187 procent</p>	<p>● Målet uppfylls</p>
<p>År 2021 ska den räntebärande låneskulden, exklusive pensionsskulden, högst uppgå till 38 procent av skatter och statsbidrag.</p>	<p>26 procent</p>	<p>● Målet uppfylls</p>

Källa: Årsredovisning 2021

Vår kommentar

Vi instämmer med styrelsen om att tre av de finansiella målen uppfylldes och att ett av de finansiella målen delvis var uppfyllt. Det är dock viktigt att komma ihåg att regionens resultat påverkades positivt av börsens uppgång och statliga bidrag.

Till skillnad från tidigare år gör regionstyrelsen en samlad bedömning av god ekonomisk hushållning. Det är positivt att styrelsen gör en bedömning av god ekonomisk hushållning. Vi instämmer dock inte i styrelsens bedömning. Mot bakgrund av de svaga resultaten för verksamhetsmålen är vår sammantagna bedömning att de redovisade resultaten inte är förenliga med fullmäktiges mål.

4. Åtgärder med anledning av rekommendationer år 2020

I tabellen nedan har vi sammanställt svar på frågan om styrelsen år 2021 vidtog tillräckliga åtgärder med anledning av rekommendationer i 2020 års granskning.

Rekommendationer i 2020 års granskning	Tillräckliga åtgärder	Vår kommentar
Utveckla analysen i årsredovisningen om varför verksamheterna år efter år har underskott trots beslut om olika åtgärder. Av analysen bör det framgå vilka åtgärder som krävs för att verksamheterna ska klara sina budgetar.	Nej	Verksamheterna hade överskott tack var extra statliga bidrag. Regionstyrelsen bedömde att det fanns ett strukturellt underskott. Analyserna i årsredovisningen är för översiktliga och i vissa delar svåra att förstå. Det är bland annat svårt att förstå styrelsens uppgifter om resultatet av åtgärder i omställningsplanen. Å ena sidan hade det inte gått att genomföra åtgärder, å andra sidan hade åtgärderna haft en hög effekt.
Gör i årsredovisningen en utvärdering av om målen som är av betydelse för god ekonomisk hushållning har uppnåtts.	Delvis	Styrelsen gör den samlade bedömningen att regionen i allt väsentligt har en god ekonomisk hushållning. Styrelsen förklarade också vad bedömningen grundade sig på. Fullmäktige har dock inte definierat vad god ekonomisk hushållning innebär i Region Västerbotten.
Säkerställ att regionstyrelsens underlag har tillräcklig kvalitet för att bedöma måluppfyllelsen för fullmäktiges verksamhetsmål. Styrelsen bör verka för att alla nämnder har mätbara mål och följer upp målen.	Nej	Grundläggande granskningar visar på brister i styrelsers och nämnders uppföljning och redovisning.

Vår kommentar

Regionstyrelsen vidtog inte tillräckliga åtgärder utifrån rekommendationerna i 2020 års granskning.

5. Sammanfattande bedömningar

Svar på revisionsfrågor

Vår sammantagna bedömning är att de redovisade resultaten för år 2021 inte var förenliga med fullmäktiges mål. Nedan ger vi svar på våra revisionsfrågor.

Revisionsfråga	Vår kommentar
Har styrelser och nämnder uppnått fullmäktiges mål?	Nej. Förvisso redovisade styrelsen ett överskott för regionen, men överskottet berodde på uppgång på börsen och tillfälliga statsbidrag. Resultaten för fullmäktiges verksamhetsmål var svaga.
Är regionstyrelsens redovisade resultatet i årsredovisningen förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning?	Nej. Resultaten för verksamhetsmålen var svaga.
Har regionstyrelsen i årsredovisningen bedömt resultatet för styrelserna och nämnderna i förhållande till fullmäktiges mål?	Delvis. Regionstyrelsen bedömde sammantaget resultatet för styrelserna och nämnderna i förhållande till fullmäktiges mål. Av årsredovisningen framgick styrelsernas och nämndernas bedömningar av fullmäktiges mål. Styrelsen gjorde dock inga egna bedömningar om resultatet för respektive styrelse och nämnd var tillräckliga.
Går regionstyrelsens bedömningar av måluppfyllelsen att verifiera utifrån redovisningen i årsredovisningen?	Delvis. Redovisningen utgick från en sammanvägning av de bedömningar som styrelserna och nämnderna lämnat till regionstyrelsen. I en bilaga till årsredovisningen redovisade styrelsen indikatorerna som legat till grund för bedömningarna. Styrelsen redovisade inte hur styrelsen viktat styrelsernas och nämndernas resultat. Styrelsen kommenterade inte heller brister i vissa av underlagen.
Har regionstyrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av revisorernas rekommendationer för år 2020?	Nej. Regionstyrelsen vidtog inte tillräckliga åtgärder med anledning av rekommendationerna år 2020.

Rekommendationer till regionstyrelsen

- Utveckla analyserna av genomförda åtgärder för ekonomi i balans.
- Säkerställ att regionstyrelsens underlag har tillräcklig kvalitet för att bedöma måluppfyllelsen för fullmäktiges verksamhetsmål.

Rekommendationerna kommer att följas upp i nästa års granskning.

Umeå den 5 april 2022

Malin Hedlund och Ingrid Lindberg
Sakkunniga
Revisionskontoret
Region Västerbotten